

Åsa Henriksen

Från: Kansliet Region Värmland
Skickat: den 3 oktober 2017 08:28
Till: Diariet Region Värmland
Ämne: VB: ILCO Värmlands synpunkter på Remiss om förslag till Länstransportplan för Värmlands län 2018-2029
Bifogade filer: ILCO Värmlands synpunkter på Regional Transportplan 2018.doc

ÅSA HENRIKSEN

Administratör

Tel +46 54 701 10 71
SMS/MMS +46 73 662 10 71
asa.henriksen@regionvarmland.se

REGION VÄRMLAND

Box 1022, Lagergrens gata 2, 651 15 Karlstad
www.regionvarmland.se

Region Värmland är en regional utvecklingsorganisation.
Vi skapar förutsättningar för en hållbar tillväxt i Värmland.

Från: ILCO Värmland [mailto:varmland@ilco.nu]
Skickat: den 2 oktober 2017 23:23
Till: Kansliet Region Värmland <kansliet@regionvarmland.se>
Ämne: ILCO Värmlands synpunkter på Remiss om förslag till Länstransportplan för Värmlands län 2018-2029

Hej!

ILCO Värmland översänder här sina synpunkter på Remiss om förslag till Länstransportplan för Värmlands län 2018-2029.

Se bifogat dokument.

Vänliga hälsningar från Anna-Karin Kihlström, ordförande ILCO Värmland

Transportplan

s 7 Angående Värmlands cykelplan från 2014 så tycker vi att det är beklagligt att en stor regional aktör som Värmlandstrafik får bromsa utvecklingen av ett mer cykelvänligt samhälle.

S 15 Arbetspendling/kompetenspendling. Fler pendlar och pendlar längre än förut. Eftersom inte all pendling sker med tåg så är det viktigt att bussar är komfortabla för att öka viljan att pendla med buss. Ju längre man reser desto större är behovet av toalett ombord på bussar som trafikerar de långa linjerna.

S 17 Som ni skriver om att "förbättra möjligheterna att arbetspendla till angränsade regioner." samt " Andelen resor med kollektiva färdmedel ska öka med hänsyn till tillgänglighet för alla, säkerhet och miljö. Satsningarna ska inriktas på åtgärder som förbättrar tillgängligheten och framkomligheten i det regionala stomlinjenätet." .

Då är det viktigt för oss att poängtera att om man ska resa långa sträckor så är det viktigt att man får resa komfortabelt. Toalett finns redan ombord på tågen men det går inte att tågpendla överallt, många sträckor trafikerar endast med buss som kollektivtrafikalternativ. Alla Värmlandstrafiks bussar saknar toalett ombord, det är inte pendlarvänligt på långa linjer. Vi instämmer också i att samhället bör "Utveckla möjligheten att cykla på ett säkert sätt inom och utom tätbebyggt område samt att förbättra kopplingarna mellan cykel och kollektivtrafik", det borde bli enklare att ta med sig sin egen cykel ombord på Värmlandstrafiks bussar oavsett om man är pendlare, vanlig resenär eller turist.

S. 18 "Nya eller ändrade transportbehov som uppkommer under planeringsperioden ska kunna beaktas." Vi anser att det sedan hösten 2015 har framkommit att Värmlandstrafiks nya bussar inte är så anpassade och komfortabla som de borde vara i vårt län. Länet är inte mindre till ytan nu, värmlänningarnas behov av att transportera sig själva, sin utrustning och packning har inte förändrats på två år. Värmlandstrafiks Facebooksida och de anställda kommunikatörerna har under 2016 och 2017 regelbundet fått klagomål på avsaknad av toaletter på bussarna, klagomål om hur man nu inte kan transportera skrymmande gods, resväskor, cyklar samt lång utrustning för turism såsom skidor på bussarna. Fiffigt nog har Värmlandstrafik sedan andra halvåret 2017 tagit bort klagomålsfunktionen på Facebooksidan så nu syns inte klagomålen för oss övriga som tittar på den Facebooksidan.

S 18 Planeringsram. "Planeringsramen för perioden 2018-2029 uppgår till 1003 miljoner kronor i Värmlands län. Motsvarande ram för perioden 2014-2025 var 994 Mkr." När ILCO Värmland påpekat behovet av att bygga om bussarna så att det blir toalett ombord så har Värmlandstrafik hävdat att det behövs tillskott av pengar från ägarna. Med dessa siffror på papper så anser vi att det finns pengar och att det vore klokt att ta de pengar som behövs för att ändra på de bussar som går i trafik på de långa linjerna för att snabbt öka möjligheten för fler att resa kollektivt med buss. Om bussar ska byggas om så att det blir toalett ombord eller nya mer anpassade bussar för allas behov (toalett, cyklar, resväskor, långa föremål mm) ska köpas återstår att se.

Turismnäringen är viktig i Värmland, det blir vanligare och vanligare att turister efterfrågar så miljövänliga resor som möjligt. Om skidturister reser med tåg till Karlstad kan de inte fortsätta med tåg till alla värmländska skidorter. Vill de åka kollektivt hela vägen måste de åka buss och det blir

numera så att turisterna åker med bussen men bagage och skidor stannar kvar på järnvägsstationen eftersom skrymmande resväskor och skidor för vuxna inte får tas med ombord på bussarna. Samma situation uppstår också för turism inom länet. Sommartid gäller samma situation för miljömedvetna cykelresenärer eftersom cykeln inte får komma med ombord på bussen. Turisterna blir med rätta väldigt arga på detta. Det är inte positivt för turistnäringen och ger dåligt renommé för Värmland.

S 19 Beslutade åtgärder. Det verkar som att alla pengar inte redan är in-tecknade vilket ger oss hopp om förändring av Värmlandstrafiks bussar.

S 20 Pott för Hållbart transportsystem samt Förändringspengar avseende Trafiksäkerhet, trimning och miljö. (gäller samtliga transportslag) "Medel från denna åtgärdsgrupp ska även kunna användas för att möta ändringar i efterfrågan på transporter som uppkommer under planeringsperioden. Detta kan bland annat handla om att stödja och möjliggöra utveckling av befintliga eller nya verksamheter i länet" samt "I händelse av att avsatta medel inte upparbetas ska de användas till andra åtgärder inom ramen för pott för trafiksäkerhet, trimning och miljö."

. Ja, bussarna behöver utvecklas som vi skrivit i de tidigare punkterna. Det bör vara synnerligen prioriterat eftersom det bidrar till ökat kollektivt resande.

S 21 Cykling. Lånecyklar är bra men att kunna ha sin egen cykel med på resa är viktigt, inte minst för cykelturister. Många län satsar mer på detta än vad Värmland gör. Cykelturism ökar i grannländerna och turism är en viktig del av Värmlands näringsliv både på sommaren och vintern.

S 21 "Arbetet med att förbättra möjligheten för personer med funktionsnedsättning att resa med kollektivtrafiken i Värmland bygger på en strategi..." jättebra att vi får komma ombord på och gå av från bussar och tåg men vad gäller bussar så måste vi kunna åka med också. Alla passagerare har tarm och urinvägar oavsett "normalstördhet" eller annan funktionsvariation. Vilka funktionsnedsättningar räknas när hållplatser och bytespunkter byggs och byggs om? Toaletter som saknas/är låsta/är ur funktion på busstationer/järnvägsstationer är inte tillgänglighet för oss i ILCO Värmland

S 21 "Det återstående beloppet 124 miljoner kronor kan användas som statlig medfinansiering till kommunala kollektivtrafikåtgärder. Vilka som kan ansöka om medel till kollektivtrafikåtgärder regleras i Regionalt trafikförsörjningsprogram samt Avtal om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Värmlands län". Kan pengarna om det ändå blir över på "det som blir över" användas för att bygga om bussarna?

S 22 "Åtgärder inom potten trafiksäkerhet, trimning och miljö syftar till att optimera befintligt system. Åtgärderna bidrar till ökad attraktivitet, tillgänglighet och förbättrad miljö genom att förbättra förutsättningarna välja hållbara färdmedel." Ja, om det blir mer tilltalande, bekvämt och komfortabelt att resa med bussarna på de långa sträckorna så ökar möjligheten att fler gör det. Om man får ett mervärde så är det mer tilltalande än att bara vara tvungen att göra på ett visst sätt.

S 24 Tabell 10. Om länet får 1003 miljoner kronor för att investera så anser vi att det är väldigt märkligt om de pengarna inte räcker till att förbättra de bussar vi har nu. Vi har frågat om pris för ombyggnad av bussar till bussar med toalett ombord på långa busslinjer och ur vårt perspektiv är det rimliga investeringar som förbättrar komforten för alla passagerare under de kommande 8,

eventuellt 10 åren som nuvarande avtal löper. Alltså en möjlighet att få tillbaka hela eller delar av de investerade pengarna samt att passagerarna blir mer nöjda med bussresorna.

S 26 "På E18 planeras inga åtgärder mellan Värmland och Örebro under planperioden". Bussresan mellan Karlstad och Karlskoga kommer alltså att ta lika lång tid under överskådlig tid. Det finns heller ingen möjlighet att välja direkttåg eftersom det inte heller finns nära planer på att bygga ut tågtrafiken mellan Karlstad och Karlskoga. Här behövs det bussar med toalett ombord för de som pendlar.

Miljökonsekvensbeskrivningen

S 7 Punkten "Hälsa". Vi är glada att en MKB ska bedöma "Faktorer som påverkar människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande" eftersom en funktionsförändring så ofta påverkar dessa delar.

S 9 "Svensk transportpolitik har som övergripande mål att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringsliv i hela landet. Under det övergripande målet finns också ett funktionsmål som handlar om tillgänglighet och ett hänsynsmål som handlar om säkerhet, miljö och hälsa."

Vi hoppas att det går att tänka utanför det vanliga tankemönstret med syn, hörsel och rörelse som den enda möjliga definitionen om vad tillgänglighet är i samhället. Tillgänglighet är så mycket mer och universell design är en rimlig grund att stå på.

S 11 Trafiksäkerhets-, trimnings- och miljöåtgärder. Medel för denna kategori kan användas till åtgärder inom samtliga transportslag. Bra att det finns en pott att fördela.

S 12 "Förslaget på revidering av länstransportplan för perioden 2018-2029 inkluderar inga större nyinvesteringar av vägar eller järnvägar". Det finns också en pott för åtgärder inom trafiksäkerhet, trimning och miljö så vi undrar vem som äger rätten att lägga ytterligare förslag som kan bekostas av denna pott.

S 17 "...det finns goda möjligheter till att utveckla kollektivtrafiken i regionen ytterligare" och då är det lättare att åka kollektivt om det är tilltalande och komfortabelt.

S 24 "Även åtgärder inom trafiksäkerhet, trimning och miljö förväntas kunna bidra till en viss minskning av antalet biltransporter". Om man kan förbättra bussarna så att fler vill åka med dem så är det bra för miljön

Systemanalys

S 6 Funktionsmålet och precisering till funktionsmålet "Transportsystemet utformas så att det är användbart för personer med funktionsnedsättning." Det är viktigt att inte utse enbart problem med syn, hörsel och rörelse till funktionsnedsättning. Det finns andra funktionsnedsättningar som är minst

lika besvärliga men som inte märks utåt på samma sätt. Exempelvis är problem med tarmar och urinvägar en mycket besvärlig funktionsnedsättning men helt osynligt utåt.

S 7 "Kollektivtrafiken ska upplevas som ett attraktivt och användbart alternativ..." och då är det bra om det är komfortabelt också eftersom avstånden är långa i Värmland. Ju längre avstånd desto större behov av toalett ombord på kollektivtrafiken vad gäller bussar och tåg.

S 39 "Samtliga fordon i offentligt upphandlad kollektivtrafik i Värmland är anpassade för personer med funktionsnedsättning inom områdena rörelse, syn och hörsel. För dem som inte kan resa med den allmänna kollektivtrafiken finns möjlighet till färdtjänst. Färdtjänsten erbjuder tillsammans med lokala anslutningstransporter och tågtrafiken ett länstäckande system som är användbart för personer med funktionsnedsättning." Om man har problem med tarmar och urinvägar och numera inte kan åka på de långa linjerna med de nya bussarna så är man på inget sätt automatiskt kvalificerad för att använda färdtjänst. Sjukresor med de nuvarande bussarna är inte heller lätt eftersom många sjukdomar och behandlingar/mediciner påverkar tarmar och urinvägar. Istället för att åka buss till och från sjukhusen så tvingas många nu att åka egen bil eller taxi för att kunna stanna om ett toalettbesök behövs. Det är ingen besparing för landstingen utan blir en merkostnad.

Med vår funktionsförändring i kombination med de gamla bussarna kunde vi åka på de långa linjerna men nu med de nya bussarna är vi funktionshindrade. Vi anser fortfarande att det är fel att snäva in begreppet funktionsnedsättning till just syn, hörsel och rörelse och med det som argument ta bort toaletter på bussar på långa linjer.

Som jämförelse hänvisar vi till Kalmar Länstrafik som under sommaren 2017 tagit nya bussar i drift. Bussar som på långa linjer har toalett ombord och plats för rullstol.

S 41. Cykling. "Störst potential finns i resor för arbetspendling men det är också angeläget att öka möjligheterna till fritids- och motionscykling samt cykelturism. Ökad cykeltrafik är en viktig pusselbit i ett hållbart transportsystem." Vi tycker att det är beklagligt att Värmlandstrafik ensidigt kan påverka så mycket vad gäller möjlighet att ta med cykel ombord på bussarna.

S 46-50 "Den totala pendlingen från Karlstad till övriga Värmland har ökat snabbare än inpendlingen, vilket tyder på att Karlstads roll för kompetensförsörjningen i Värmland har stärkts den senaste tioårsperioden" Samt "I Tabell 8 framgår att större delen av länets kommuner en större utpendling än inpendling. Undantaget är Karlstads kommun som istället har en stor inpendling. En majoritet av inpendlingen kommer från övriga länet" Inte alla som pendlar har möjlighet att gå över från bil till tågpendling, många behöver i så fall använda buss för att resa kollektivt eftersom tågen inte går till och från alla kommuner i länet. Ju längre man reser desto större behov av att ha toalett ombord på tåget eller bussen. Alla resenärer har tarmar och urinvägar.

S 59, Om resande med funktionsnedsättning, varför fokus på enbart syn, hörsel och rörelse? Hur räknas den regionala infrastrukturen här? Vår funktionsnedsättning märks ju klart och tydligt ombord

på Värmlandstrafiks bussar numera, förut var vi ju inte funktionshindrade ombord på bussarna eftersom det fanns toalett på de långa linjerna.

S 61 "De senaste tio åren har den totala arbetspendlingen inom länet ökat med 15 procent, vilket motsvarar drygt 3600 personer. Utvecklingen har framförallt skett i riktning till och från Karlstad. En intressant aspekt är att pendlingen från Karlstad ut i länet procentuellt sett ökar snabbare än inpendlingen till Karlstad. Karlstads betydelse för länets kompetensförsörjning har således ökat de senaste tio åren. Den utvecklingen ställer ökade krav på infrastruktur och utbud av attraktiva pendlingslösningar" Ja, vi instämmer, attraktiva pendlingslösningar är komfortabla lösningar med mervärde. Både wi-fi och toalett ombord är en klar fördel när bilburna ska lockas över till kollektivtrafik. Se hur tågtrafiken gör på lite längre sträckor, där finns det toalett ombord, sköna säten och oftast wi-fi. Det går inte att bygga järnväg till alla kommuner men järnvägskomfort kan man uppnå på bussar.

S 65 Restid med buss på över en timme mellan Karlstad och Årjäng. Tåg går ej här. Buss är det enda alternativet så här behövs bussar med toalett ombord.

S 68 Restid med buss på över en timme mellan Ekshärad-Hagfors-Karlstad. Tåg går ej här. Buss är det enda alternativet så här behövs bussar med toalett ombord.

S 69 Restid med buss på över en timme mellan Filipstad och Karlstad. Tåg går ej här. Buss är det enda alternativet så här behövs bussar med toalett ombord.

Restid med buss på över en timme mellan Storfors och Karlstad. Tåg går ej här. Buss är det enda alternativet så här behövs bussar med toalett ombord.

S 70 Lång restid med buss Karlstad-Karlskoga och eventuellt vidare till Örebro. Tåg går ej på denna sträckning via Karlskoga. Buss är det enda alternativet så här behövs bussar med toalett ombord.

S 70 Det är lång restid med tåg Karlstad-Örebro men där har de förenklat för passagerarna för det finns toalett ombord och mjuka säten.

Bilaga 3-8
